

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania K.D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o ustalenie prawa do zaświadczenia A1 oraz podlegania właściwemu
ustawodawstwu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 listopada 2019 r.,

zażalenia organu rentowego na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 12 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 czerwca 2018 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. (organ rentowy) cofnął wydane uprzednio zaświadczenie A1 i stwierdził, że K.D. (wnioskodawca) w okresie od 15 sierpnia 2016 r. do 14 sierpnia 2017 r. nie podlegał ustawodawstwu polskiemu ze względu na podleganie w tym okresie ustawodawstwu belgijskiemu.

Powyższa decyzja została przez wnioskodawcę zaskarżona odwołaniem w całości. Wyrokiem z 12 października 2018 r., VIII U (...) Sąd Okręgowy w L.

zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że w okresie od 15 sierpnia 2016 r. do 14 sierpnia 2017 r. w stosunku do wnioskodawcy znajdowało zastosowanie ustawodawstwo polskie, a co się z tym wiąże wnioskodawca miał prawo do otrzymania zaświadczenia A1 od organu rentowego.

Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy pozbawił wnioskodawcę prawa do podlegania ustawodawstwu polskiemu, stwierdzając, że praca na terenie Polski miała w spornym okresie charakter marginalny i nie dokonując ustaleń z organem belgijskim co do podlegania wnioskodawcy ubezpieczeniom społecznym w Belgii. Sąd Okręgowy zaznaczył, że pismem z 24 października 2017 r. belgijska instytucja ubezpieczeniowa zwróciła się do organu rentowego z prośbą o ustalenie ustawodawstwa właściwego dla wnioskodawcy. W żadnym punkcie tego pisma instytucja belgijska nie uznała, że wnioskodawca ma podlegać ubezpieczeniom społecznym w Belgii. W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał wydanie zaskarżonej decyzji za przedwczesne.

Apelację od powyższego wyrok Sądu Okręgowego wniósł organ rentowy, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 12 czerwca 2019 r., III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przekazał temu organowi sprawę do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny uznał, że w przedmiotowej sprawie organ rentowy przed wydaniem decyzji nie przeprowadził żadnego postępowania wyjaśniającego z belgijską instytucją ubezpieczeniową, przez co dopuścił się naruszenia art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 2004 Nr 166, s. 1, dalej jako rozporządzenie nr 883/2004) i art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 2009 Nr 284, s. 1, dalej jako rozporządzenie nr 987/2009). Mimo obowiązku współdziałania z instytucją ubezpieczeniową w innym państwie członkowskim i dokonania szczegółowych ustaleń organ swoją decyzją doprowadził do sytuacji, w której wnioskodawca nie podlegał żadnemu ustawodawstwu. W przedmiotowej sprawie należało ustalić czasokres wykonywanej przez wnioskodawcę pracy na

terenie Polski i Belgii, zaangażowanie środków i kapitału, obrót, ewentualnie uzyskiwany przychód. Nie wystarczy porównanie wyłącznie przychodu, gdyż znaczne przedsięwzięcia mogą przynosić skromny przychód i odwrotnie. Organ rentowy był również zobligowany do zawarcia porozumienia w przedmiocie ustawodawstwa, znajdującego zastosowanie do wnioskodawcy.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok zażaleniem, wnosząc o jego uchylenie w zakresie, obejmującym uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Organ rentowy zarzucił: 1) naruszenie prawa materialnego, czyli art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 w związku z art. 16 rozporządzenia nr 987/2009 przez uznanie, że organ rentowy nie zastosował w toku postępowania właściwej procedury stosowania art. 13 rozporządzenia nr 883/2004 do czego był zobowiązany na mocy art. 16 rozporządzenia nr 987/2009, podczas gdy w aktach sprawy na karcie 34 znajduje się pismo organu rentowego do belgijskiej instytucji ubezpieczeniowej z 24 kwietnia 2018 r., informujące o czynnościach, podjętych przez organ rentowy w ramach postępowania wyjaśniającego oraz o zmianie wydania decyzji, w której anuluje zaświadczenia A1; 2) naruszenie przepisów postępowania, czyli art. 477^{14a} oraz art. 386 § 4 k.p.c. przez nieprawidłowe przyjęcie, że w niniejszej sprawie zachodzi potrzeba ponownego rozpoznania sprawy przez organ rentowy, podczas gdy przed wydaniem zaskarżonej decyzji organ rentowy pozostawał w kontakcie z belgijską instytucją ubezpieczeniową, o czym świadczy pismo z 24 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie organu rentowego okazało się zasadne, gdyż zaskarżony wyrok narusza art. 477^{14a} w związku z art. 386 § 4 k.p.c. Wbrew stanowisku Sądu drugiej instancji z akt sprawy wynika jednoznacznie, że organ rentowy zastosował przed wydaniem zaskarżonej decyzji procedurę wymaganą przez art. 16 rozporządzenia nr 987/2009. O zamiarze wydanie decyzji zaskarżonej w niniejszej sprawie odwołaniem organ rentowy poinformował belgijską instytucją ubezpieczeniową

pismem z 24 kwietnia 2018 r. (k. 34 akt rentowych). Treść tego pisma instytucja ta milcząco zaakceptowała, co oznacza z jednej strony, że doszło do uzgodnienia wspólnego stanowiska w zakresie podlegania ustawodawstwu właściwemu, a z drugiej, że instytucja belgijska dysponowała informacjami wskazującymi na konieczność podjęcia przez nią działań mających na celu objęcie wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 16 października 2018 r., I UK 229/17, OSNP 2018 nr 5, poz. 62).

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

as